ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **METALVIS, s. r. o.,** se sídlem Areál ZD č. p. 61, Babice, zastoupen Mgr. Janem Drozdem, advokátem se sídlem třída Tomáše Bati 3067, Zlín, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel,** se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 1. 2018, č. j. 62 Af 9/2016 - 51,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Celní úřad pro Zlínský kraj (dále také „celní úřad“) vydal dne 13. 5. 2015 dodatečný platební výměr č. j. 144-24/2015-640000-51, kterým žalobci podle § 264 odst. 1 a 3 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, v rozhodném znění (dále jen „celní zákon“), ve spojení s čl. 78 odst. 3, čl. 201 odst. 3, čl. 220 odst. 1 a čl. 221 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v rozhodném znění (dále jen „celní kodex“), a na základě nařízení Rady (ES) č. 91/2009 ze dne 26. 1. 2009 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky (dále jen „nařízení č. 91/2009“), doměřil antidumpingové clo ve výši 470 221 Kč (dále jen „dodatečný platební výměr“). Dle § 251 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění (dále jen „daňový řád“) vznikla žalobci povinnost uhradit penále z doměřené částky ve výši 20 %, celkem 94 045 Kč.

[2] K doměření antidumpingového cla celní úřad přistoupil na základě výsledků kontroly po propuštění zboží zaměřené na deklarovaný původ zboží, zahájené u žalobce podle čl. 78 celního kodexu a podle § 127 celního zákona dne 12. 3. 2013. Touto kontrolou bylo dle celního úřadu prokázáno, že žalobcem dovezené zboží („*podložky pružné a jiné pojistné podložky, podložky ostatní ze železa*“) bylo sice dovezeno z Tchaj-wanu, ale ve smyslu článků 22 a 23 celního kodexu pochází z Čínské lidové republiky, a nikoliv z Tchaj-wanu, jak deklaroval žalobce. Jako důkazní prostředky celní úřad použil zejména zprávu Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) č. OF/2011/0978/B1, THOR (2014) 30448 ze dne 3. 11. 2014 (dále jen „zpráva z 3. 11. 2014“), která rekapituluje vyšetřování OLAF ohledně podvodů s dovozy železných nebo ocelových spojovacích prvků z Tchaj-wanu, údajně tchajwanského původu, ve skutečnosti však čínského původu, a závěrečnou zprávu OLAF ze dne 1. 12. 2014, č. OF/2011/0978/B1, OLAF.B.1(S)(2014) 34954, včetně příloh (dále „závěrečná zpráva“).

[3] Odvolání žalobce proti dodatečnému platebnímu výměru zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 11. 2015, č. j. 59179-2/2015-900000-304.4.

II.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. Krajský soud nepřisvědčil tvrzením žalobce, že závěrečná zpráva, jejíž přílohou byla mimo jiné zpráva z 3. 11. 2014, nesplňovala náležitosti stanovené čl. 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2013, o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF). Pozdější zrušení antidumpingového cla uloženého podle nařízení č. 91/2009 nemůže mít vliv na dříve vyměřená cla. Krajský soud dále uvedl, že z podkladů shromážděných žalovaným bylo zřejmé, že spojovací materiál pocházel z Čínské lidové republiky. Žalobce nenabídl žádná konkrétní skutková tvrzení o skutečném původu zboží, pouze obecně zpochybňoval závěry žalovaného.

III.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost. Namítal, že antidumpingové clo na dovoz spojovacího materiálu bylo zrušeno prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/278 ze dne 26. února 2016 o zrušení konečného antidumpingového cla uloženého na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky, rozšířeného na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie (dále jen „prováděcí nařízení č. 2016/278“) z důvodu rozporu s Všeobecnou dohodou o clech a obchodu (dále též „GATT“) a Dohodou o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu (dále jen „antidumpingová dohoda“). Tento rozpor potvrdila i zpráva přijatá orgánem Světové obchodní organizace pro řešení sporů o antidumpingových a antisubvenčních opatřeních. Antidumpingové clo bylo navíc v rozporu s nařízením Rady (ES) č. 384/96 ze dne 22. prosince 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 1016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie (dále jen „základní nařízení“), která v unijním právu prováděla právě

antidumpingovou dohodu. Dle názoru stěžovatele tak bylo nařízení č. 91/2009 neplatné od samého počátku a uvalení antidumpingového cla na spojovací materiály na jeho základě bylo protiprávní a v rozporu s článkem 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud se měl rozporem nařízení č. 91/2009 se základními nařízeními zabývat a měl též zohlednit, že před Soudním dvorem Evropské unie probíhalo řízení o předběžné otázce ohledně platnosti tohoto nařízení. Stěžovatel dále krajskému soudu vytkl, že své rozhodnutí opřel výhradně o neúplné a spekulativní zprávy OLAF, které obsahují snadno změnitelné tabulky. Dle názoru stěžovatele nebylo možné pouze zobecnit zjištění OLAF z namátkových kontrol. Stěžovatel žalovanému předložil řádné doklady k celnímu prohlášení propuštění zboží, z nichž vyplývalo, že dovezený spojovací materiál pochází z Tchaj-wanu. Původ tohoto konkrétního zboží žalovaný nezpochybnil. Stěžovatel neměl ponětí o čínském původu zboží a nebylo jeho povinností investigativně zjišťovat smluvní vztahy svých dodavatelů (i přesto mu bylo stanoveno clo, které převyšuje výhodu na trhu, kterou by stěžovatel získal).

[6] Na základě uvedených důvodu stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

IV.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že každý, kdo podá celní prohlášení na propuštění zboží dovezeného na území Evropské unie do režimu volného oběhu, nese dle čl. 199 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. 7. 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, objektivní odpovědnost za správnost údajů, které uvedl v celním prohlášení, a za pravdivost předložených dokladů. Tvrzení stěžovatele, že nevěděl a nemohl vědět o tom, že zboží není původem z Tchaj-wanu, je proto pro účely doměření antidumpingového cla irelevantní. Dále uvedl, že si je vědom zrušení konečného antidumpingového cla uloženého na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky, zdůraznil však, že akty unijních orgánů jsou nadány presumpcí platnosti, a vyvolávají tedy účinky tak dlouho, dokud nejsou vzaty zpět, zrušeny v rámci žaloby na neplatnost nebo prohlášeny za neplatné v návaznosti na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nebo na námitku protiprávnosti. Nařízení č. 2016/278, kterým bylo antidumpingové clo zrušeno, nabylo účinnosti 28. 2. 2016 a nezakládá právo na vrácení cla vybraného před tímto datem. Rozhodnutí žalovaného, jakož i rozsudek krajského soudu, pak obsahují dostatečně rozsáhlé úvahy o povaze a dostatečnosti provedeného dokazování zprávami OLAF. Tyto zprávy jsou nadány domněnkou pravdivosti, a bylo tak na stěžovateli, aby prokázal, že skutková zjištění o původu zboží nejsou pravdivá, což však neučinil. Z uvedených důvodu žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[8] Nejvyšší správní soud při předběžném posouzení kasační stížnosti dospěl k závěru, že námitky stěžovatele ohledně neplatnosti nařízení č. 91/2009 nelze *a priori* shledat neopodstatněnými (jak ostatně konstatoval i v dalších řízeních, například v řízeních sp. zn. 2 Afs 332/2016, sp. zn. 6 Afs 53/2018, sp. zn. 9 Afs 25/2017, sp. zn. 6 Afs 96/2017, sp. zn. 8 Afs 19/2017 či sp. zn. 7 Afs 53/2018). Zároveň zjistil, že pochybnosti o platnosti

tohoto nařízení již vyjádřil italský soud *Commissione tributaria di primo grado di Bolzano* v předběžné otázce položené Soudnímu dvoru Evropské unie (dále také „Soudní dvůr“) ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*. Předseda senátu proto rozhodl o přerušení řízení o kasační stížnosti až do rozhodnutí Soudního dvora v uvedené věci (viz usnesení ze dne 17. 4. 2018, č. j. 7 Afs 52/2018 - 25). Současně uvedl, že po vydání rozhodnutí Soudního dvora předseda senátu i bez návrhu usnesením vysloví, že se v řízení pokračuje (§ 48 odst. 6 s. ř. s.).

[9] Jelikož Soudní dvůr Evropské unie rozsudkem ze dne 18. 10. 2018 ve věci C-207/17 *Rotho Blaas* rozhodl, bylo výrokem I tohoto rozsudku rozhodnuto tak, že v řízení se pokračuje.

VI.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Na úvod nutno předeslat, že Nejvyšší správní soud se již zabýval prakticky totožnými kasačními stížnostmi týkajícími se shodné právní otázky a shodných účastníků řízení (viz např. řízení sp. zn. 2 Afs 332/2016, sp. zn. 6 Afs 53/2018, sp. zn. 7 Afs 53/2018, sp. zn. 9 Afs 24/2017 a sp. zn. 9 Afs 25/2017). Za účelem zachování jednotnosti rozhodovací praxe zdejšího soudu nyní rozhodující senát na uvedené rozsudky odkazuje a jejich závěry plně přebírá.

[13] Stěžovatel se mýlí, pokud krajskému soudu vytýká, že se nezabýval platností nařízení č. 91/2009. Krajský soud se touto otázkou zabýval. Mj. uvedl, že „*s ohledem na to, že neplatnost aktů orgánů EU může vyslovit pouze Soudní dvůr EU (čl. 263 Smlouvy o fungování EU), tak této argumentaci žalobce rozumí zdejší soud tak, že žalobce dovozuje protiprávnost uložení antidumpingového cla proto, že v důsledku nařízení Komise 278/2016 bylo zrušeno konečné antidumpingové clo na dovoz některých výrobků z Čínské lidové republiky. K tomu soud uvádí, že podle čl. 2 nařízení Komise 278/2016 nabývá zrušení antidumpingového cla účinku dnem vstupu tohoto nařízení v platnost, přičemž není základem pro vrácení cla vybraného před tímto datem. Pozdější zrušení antidumpingového cla (účinné od 28. 2. 2016) tak nemůže mít vliv na antidumpingová cla po právu uložená podle tehdy platného a účinného nařízení Rady č. 91/2009.*“ Úvahu v tomto rozsahu považuje Nejvyšší správní soud za zcela dostatečnou.

[14] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda krajský soud pochybil, pokud nezohlednil probíhající řízení o předběžné otázce ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*.

[15] Podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie má Soudní dvůr Evropské unie *pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se a) výkladu Smluv, b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu,* ***může*** *tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce. Vyvstane-li taková otázka při jednání* ***před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze***

napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen *obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie* (důraz přidán).

[16] Z citovaného ustanovení je zřejmé, že povinnost obrátit se na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce má pouze soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva. Proti rozhodnutí krajského soudu v této věci však byla přípustná kasační stížnost (§ 102 s. ř. s.). Krajský soud proto měl pouze možnost, nikoli povinnost žádat Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce ohledně platnosti nařízení č. 91/2009 (srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. Aprk 16/2014 - 64, či ze dne 22. 11. 2017, č. j. Aprk 24/2017 - 36, č. 3669/2018 Sb. NSS). Z tohoto důvodu nebyl krajský soud ani povinen podle § 48 odst. 2 písm. c) s. ř. s. přerušovat řízení o žalobě a vyčkávat rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-207/17.

[17] Oproti tomu Nejvyšší správní soud je soudem, který má v situacích sporného výkladu unijního práva povinnost v zásadě předběžnou otázku položit (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 Ans 9/2011 - 336, či ze dne 10. 2. 2015, č. j. 6 As 273/2014 - 27) Jak vyplývá z výše uvedeného, Nejvyšší správní soud tuto povinnost respektoval a přerušil řízení do rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*, v němž Soudní dvůr posuzoval platnost nařízení č. 91/2009 s ohledem článek VI GATT a antidumpingovou dohodu.

[18] V tomto směru tudíž práva stěžovatele nemohla být nijak zkrácena.

[19] Důvodná není ani námitka stěžovatele týkající se neplatnosti nařízení č. 91/2009.

[20] Uvedenou otázkou se zabýval Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*, kterým rozhodl, že přezkum položené předběžné otázky neodhalil nic, čím by mohla být dotčena platnost nařízení č. 91/2009, prováděcího nařízení Rady (EU) č. 924/2012 ze dne 4. 10. 2012 nebo prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/519. Z rozsudku plyne, že přijetí zprávy Odvolacím orgánem WTO, z níž vyplývá nesoulad postupu vedoucího k zavedení předmětného cla s antidumpingovou dohodou a tedy i s čl. VI GATT, je z hlediska platnosti nařízení č. 91/2009, respektive daného antidumpingového cla, irelevantní. Stejně tak Soudní dvůr jednoznačně vyjádřil, že zrušení antidumpingového cla (nařízením č. 2016/278) nelze vnímat jako důvod jeho neplatnosti (v podrobnostech srovnej body 44 až 51 rozsudku Soudního dvora).

[21] Citovaný rozsudek Soudního dvora implicitně objasnil i stěžovatelovu pochybnost ohledně souladu nařízení č. 91/2009 se základními nařízeními. Stěžovatel odvozoval rozpor nařízení č. 91/2009 se základními nařízeními opět od toho, že Odvolací orgán WTO přijal zprávu o nesouladu nařízení č. 91/2009 s čl. VI GATT; samostatnou kritiku nařízení nezávislou na kritice vyjádřené ve zprávě Odvolacího orgánu WTO nedoplnil. Soudní dvůr nicméně ve věci C-207/17 konstatoval, že přijetí této zprávy je z hlediska platnosti nařízení č. 91/2009 irelevantní (viz bod 46 rozsudku). Jedná se tedy o otázku, která již byla předmětem výkladu Soudního dvora (tzv. *acte éclairé*), a nebyl důvod obracet se na něj s předběžnou otázkou znovu (k povinnosti podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce viz rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982 ve věci C-283/81, *Srl Cilfit – v likvidaci – a další v. Ministerstvo zdravotnictví a Lanificio di Gavardo SpA*

v. Ministerstvo zdravotnictví). Současně pak uvedený rozsudek Soudního dvora odstranil pochybnosti ohledně platnosti nařízení č. 91/2009 vyjádřené v jednotlivých usneseních, kterými zdejší soud přerušil řízení do doby rozhodnutí Soudního dvora (odkaz stěžovatele na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 Afs 25/2017 - 39, proto není relevantní).

[22] K námitkám stěžovatele zpochybňujícím zprávy OLAF, kasační soud uvádí, že z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 Afs 44/2011 - 85, vyplývá, že zprávy z misí OLAF (i ty průběžné či předběžné) jsou dostatečným důkazem pro doměření antidumpingového cla, obsahují-li jasné, určité a konkrétní informace popírající deklarovaný preferenční původ konkrétního zboží. Vzhledem k tomu, že stěžovatel v kasační stížnosti zpochybnil zprávy OLAF jako důkazy pouze velice obecně (označil je za neúplné a spekulativní), považuje Nejvyšší správní soud za dostačující odkázat na příslušné pasáže rozsudku krajského soudu, kde jsou tyto zprávy podrobně zhodnoceny se závěrem, že zpochybňují původ spojovacího materiálu na Tchaj-wanu.

[23] Pokud se stěžovatel prohlášením o „*jakýchsi ‚oppenofficových' snadno editovatelných*" tabulkách snažil naznačit, že žalovaný či jiný subjekt tabulky poté, co je vypracoval OLAF, upravil, je třeba konstatovat, že jde o ryzí spekulaci, kterou stěžovatel nepodložil žádným konkrétním tvrzením či důkazem (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 6 Afs 53/2018 - 38).

[24] Nelze souhlasit ani s tvrzením stěžovatele, že žalovaný zobecnil závěry OLAF z namátkových kontrol na celou zásilku spojovacího materiálu, k níž stěžovateli doměřil antidumpingové clo. Již z dodatečného platebního výměru vyplývá, že celní úřad ztotožnil konkrétní zásilku, o které OLAF zjistil, že pochází z Čínské lidové republiky, se zásilkou, u níž stěžovatel deklaroval původ na Tchaj-wanu. Vycházel zejména z hmotnosti porovnávaného spojovacího materiálu, z identifikačních údajů zásilek a z dat dovozu zboží na Tchaj-wan a jeho vývozu do České republiky zjištěných Evropským úřadem pro boj proti podvodům. Jak správně konstatovali žalovaný i krajský soud, stěžovatel tato konkrétní zjištění nijak nezpochybnil (k stěžovatelem předloženému osvědčení o původu zboží viz stranu 6 rozhodnutí o odvolání a stranu 8 rozsudku). Lze tedy uzavřít, že orgány celní správy unesly důkazní břemeno ve vztahu k pochybnostem o věrohodnosti, průkaznosti a správnosti celního prohlášení (deklarujícího původu spojovacího materiálu na Tchaj-wanu) ve smyslu § 92 odst. 5 písm. c) daňového řádu a stěžovatel tyto pochybnosti nedokázal vyvrátit. Podrobněji odkazuje Nejvyšší správní soud na kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu a rozhodnutí orgánů celní správy.

[25] K námitce stěžovatele, že clo (mnohonásobně převyšující výhodou, kterou by na trhu získal) mu bylo stanoveno, ačkoliv nevěděl o skutečném původu zboží a nebyl povinen jej zjišťovat, soud uvádí, že tato byla vyslovena stěžovatelem poprvé až v kasační stížnosti. S ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. nejsou tyto námitky přípustné. Nejvyšší správní soud nicméně v této souvislosti odkazuje na skutečnost, že ani orgány celní správy, ani krajský soud po stěžovateli nepožadovaly, aby investigativně zjišťoval, odkud zboží ve skutečnosti pochází, nýbrž správně poukazovaly na důkazní břemeno stěžovatele. Ten měl prokázat správnost jím tvrzených skutečností (o tom, že spojovací materiál pochází z Tchaj-wanu), resp. vyvrátit pochybnosti o původu zboží založené skutečnostmi plynoucími ze zpráv OLAF. Článek 199 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. 7.

1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, jímž se vydává celní kodex Společenství (aplikovatelný na souzený případ), přitom stanoví, že se má za to, že podáním celního prohlášení vzniká v souladu s platnými předpisy odpovědnost za správnost údajů uvedených v celním prohlášení.

[26] V podrobnostech odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudky Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 2 Afs 332/2016, sp. zn. 6 Afs 53/2018, sp. zn. 7 Afs 53/2018, sp. zn. 9 Afs 24/2017 a sp. zn. 9 Afs 25/2017, ve kterých se již obdobnou argumentací stěžovatele zabýval.

[27] S ohledem na shora uvedené důvody Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo, než kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. in fine). Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[28] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu